

De lastering van den Naam (II)

Maar de Farizeeën, dit gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de duivelen niet uit dan door Beëlzebul, den overste der duivelen. Matth. 12:24. Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal den menschen vergeven worden; maar de lastering tegen den Geest zal den menschen niet vergeven worden. Matth. 12:31.

Terecht noemt de Heidelberger Catechismus de lastering van den NAAM de grootste zonde. Want het is „de zonde met opgeheven hand”. U weet, dat over dit zich-opzettelijk-misgaan gesproken wordt in de „tora” — het onderricht des HEEREN, gelijk dat voor de Kerk der Oude Bedeeling is neergelegd in de Mozaïsche wetten.

Numeri 15 spreekt ons daarvan. In dit hoofdstuk is ons een wet bewaard, die het Bondsvolk van alle tijden scherp onderwijst inzake de tegenstelling tusschen het „onbewust-zondigen”, en het willens-en-wetens-overtreden-van-Gods-geboden. Van dit laatste zegt het bericht in Numeri:

„Maar de ziel, die iets gedaan zal hebben met opgeheven hand, hetzij van inboorlingen of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE; en diezelfde ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk; want zij heeft het Woord des HEEREN veracht, en Zijn gebod vernietigd; diezelfde ziel zal ganschelijk uitgeroeid worden; haar ongerechtigheid is op haar” (vs 30, 31).

De Hebreuwsche werkwoorden, hier gebruikt, zijn: „smaden” of „hoonen” (lett.: bekladden), „verachten” (lett.: gering schatten, ontzeggen van iedere waarde) en „vernietigen” (lett.: breken, buiten werking stellen).

En deze woorden geven ons wel een scherp licht over de lastering van den NAAM: hoe wordt in dit kwaad de HEERE gehoond, aan Zijn Woord alle waarde ontzegd, Zijn gebod buiten werking gesteld! Dit is de Bondsbreuk in optima forma: waarlijk, er is geen grooter kwaad, noch dat God meer vertoort dan de lastering Zijns Naams. Want in dien NAAM, zitten het Verbond des HEEREN, Zijn beloften, Zijn groote werken van verlossing, de uitleiding van Zijn Kerk uit het diensthuis, begrepen. In dien Naam „heeft de HEERE ons laten zien, dat Hij ons leven verlost van het verderf (Golgotha) en kroont met goedertierenheid en barmhartigheden (Paschen)”. En daarom is de lastering van den NAAM de zonde met opgeheven hand — de zonde, voor welke geen vergeving is, die dus het eeuwig oordeel des HEEREN reeds in deze wereld aantrekt — de zonde, welke stelt buiten den kring des Verbonds, en Gods ontzettende Verbondswraak onherroepelijk komen doet over wie zich aan haar schuldig maken.

Nu, dit alles wordt ons door het Nieuwe Testament nog klaarder belicht. Want onze Heiland, Die de wet en de profeten is komen vervullen, heeft deze zonde met opgeheven hand, de goddeloosheid, die opkomt uit willens-zich-verzetten, uit bewuste vijandschap, gequalificeerd als „de lastering tegen den Geest”.....

En Hij vervult ook Numeri 15:30, en Leviticus 24:16 daartoe¹⁾, wanneer Hij in Messiaansche majesteit getuigt: „De lastering tegen den Geest zal den menschen niet vergeven worden”.

Ge vraagt misschien: maar is dat dan hetzelfde, de lastering van den NAAM, en de onvergeeflijke zonde, waarvan in het Evangeliebericht sprake is — en voorts ook in Hebreë 6, Hebreë 10, 1 Johannes 5?

Wij willen dat nader zien.

Wat is de aanleiding, die onzen Hoogsten Profeet en Leeraar er toe gebracht heeft, te spreken over die eene zonde, welke de voleinding is van alle kwaad?

Zoowel Mattheus als Marcus en Lucas²⁾ teekenen ons klaar de situatie, welke dit diep-ernstige, snijdende Woord Gods in de Kerk heeft doen vallen.

Daar is (gelijk de eerste en derde evangelist berichten) een zoon van Abraham tot Jezus gebracht, dien heel de omgeving kent als een onvowaardig bon-deling, een stumperigen invalide. Hij is tegelijk blind en stom (misschien wel doofstom), en bovendien van den duivel bezeten. Christus werpt anstonds den boozen daemon uit, en geneest den stakker volkomen, door hem zijn spraak en zijn gezichtsvermogen (eventueel ook zijn gehoor) te herstellen. Dan infecteeren Zijn vijanden — de gedeputeerden van den geheimen anti-Jezus-bond (die Farizeeërs en Herodianen omvat), Schriftgeleerden, expres met moordplannen van Jeruzalem gekomen — het volk met hun infame beschuldiging: „Hij werpt de duivelen uit

door Beëlzebul”, den overste der duivelen.

Hier is dus vijandschap, bittere, berekenende, welbewuste haat.

En deze fluistercampagne ontmaskert Christus als laster. Hij fluistert aan, dat de Schriftgeleerden tegen beter weten in hebben gesproken. Het is dus geen kwestie van niet-weten, maar van niet-willen. Het is booze opzet van harten, welke zich moedwillig sluiten voor het Evangelie van den NAAM, die geloofd en geprezen moet worden, wijl er onder dien NAAM verlossing is van het verderf, en kroning met goedertierenheid en barmhartigheden — is die genezen zoon van Abraham daar niet het levende bewijs van, een trofee van Messiaansche glorie, 'n document van 't welbehagen Gods in den Zoon Zijner liefde.

¹⁾ Een naam, door sommigen uitgelegd als „heer der woning”, door anderen als „mestgod” — in elk geval aanduidend een vorst in het rijk der duivelen.

Mr Dr Willem van den Bergh (I)

1850 - 25 Februari - 1950

Zoo de HEERE wil zal het vijf en twintig Februari a.s. honderd jaar zijn geleden, dat God, onze hemelsche Vader zijn kind Willem van den Bergh als een bijzonder geschenk zijner genade aan volk en kerk van Nederland gaf.

Wie zal aan dat gebeuren denken?

Wie zal zich de moeite getroosten zich te realiseeren den zegen, dien God in hem aan het zondige nederlandsche volk en de afvallige kerk in ons Vaderland schonk? Wie zal gegrepen worden door het machtige getuigenis, dat van dezen dienaar des Woords nog steeds uitgaat? Wie zal onrustig worden bij het overwegen van de verantwoordelijkheid, die in het leven, werken en lijden van dezen priesterlijken profeet ook vandaag nog op de kerk wordt gelegd? Wie zal zich wegschamen onder de indringende boetprediking, die in heel zijn optreden, in heel zijn leven op ons afkomt?

Willem van den Bergh werd als zoon van een rijken notaris in Den Haag geboren. Zijn vrome moeder verloor hij reeds op tien-jarigen leeftijd. Maar haar geest, die de geest van Christus was bleef in het ouderlijk huis heerschen. En in dat klimaat greep God dezen uitverkorene reeds zeer vroeg. Van jongs af aan heeft Van den Bergh den HEERE gezocht, liefgehad en gediend. Onaangestast door de conservatieve, zelfvoldane Haagsche „stiklucht” (het woord is van Groen) gaat hij, de schitterend begaafde, naar de universiteit in Leiden. Naar den wensch van zijn vader begon hij zijn studie in de faculteit der rechtsgeleerdheid. Gehoor gevend aan het diepste verlangen van zijn hart studeert hij er spoedig ook theologie bij. Straks zal hij in beide faculteiten met grooten lof promoveeren.

En daar, in Leiden, treedt hij al heel gauw voor het voetlicht. Ondanks zichzelf. Nooit drong hij zich naar voren! Waar hij kwam en stond en getuigde, daarheen had God hem geleid, men kan wel zeggen: gesleept.

Van den Bergh kwam te Leiden in een studentenmaatschappij waarvan Dr J. H. Gunning Wz. eenmaal verklaarde: „Zich prostitueren werd in de studentenmaatschappij als het normale beschouwd: wie zich onthield, werd, neen niet uitgelachen of lastig gevallen, dat mag ik niet zeggen, maar toch min of meer als een uitzondering beschouwd. Alleen in theologen werd het afgekeurd (!!!) (ofschoon toch zeer gemakkelijk geduld), behalve wanneer zij „een briefje van den dokter” hadden, wat gemakkelijk te krijgen was, want de meeste geneesheeren stonden toen nog op het standpunt, dat onthouding niet bevorderlijk was voor de gezondheid en voor vele individuen direct schadelijk”.

Een merkwaardige verschijning was hij in deze verdorven wereld. Prof. Fabius schreef over zijn studententijd: Hij studeerde veel, bezocht getrouw de colleges; deed weinig aan sociëteitsbezoek; speelde noch kaart noch billard; deed van dergelijke genoegens alleen aan schermen, waarvoor hij vrij geregeld 's avonds naar het gebouw van Arena ging; leefde gansch ingetogen; was van stonde aan bekend als van positief-christelijke levensovertuiging en van antirevolutionaire gezindheid. Maar, en dat moet — helaas! — opvallen, nooit was Van den Bergh in de ruige maatschappij een voorwerp van spot. Integendeel: hij was algemeen, zelfs bij zijn voornaam, bekend. Werd door velen gezocht en door allen gerespecteerd. Prins Alexander, zoon van Koning Willem III was een zijner vrienden. Heel vaak was deze op de kamer van den notariszoon en na hun Leidschen tijd bleven ze met elkaar in correspondentie.

Wanneer men zich afvraagt hoe deze streng-orthodoxe, naar het ascetische neigende student, die zich Christus nooit schaamde, deze plaats en dit aanzien in van een hyper-critische, in menig opzicht a-morele, studentenmaatschappij verwerven kon, is dit het eenige, maar ook afdoende antwoord, dat gegeven kan en moet worden: Van den Bergh was een waarlijk ootmoedig christen! Reeds toen domineerden in zijn leven die trekken, welke de meest typeerende van zijn wezen vormden, n.l. zijn inderdaad gering denken van

Misschien dat iemand der Joden, die Hem hooren spreken, gedacht of gezegd zal hebben: o, die toon! al heeft de Profeet van Nazareth gelijk — Hij vergeet toch niet, dat onze Rabbi's het goed bedoelen! O, dat schort van vijfgebladeren, waarmee de zondaar klaar staat, om zijn verkeerde daden en woorden de camouflageeren: goede bedoelingen..... Christus' oogen zijn als een vlamvend vuur, Hij doorziet de harten. Hij weet, wat voor waarde daaraan is te hechten. Let op vs 25: „Jezus, kennende hun gedachten”!

Hij weet: dit is nu de lastering van den NAAM — de zonde met opgeheven hand..... En Hij hanteert het zwaard van den Geest — het scherpe, tweesnijdende..... Dat hopen we in het volgend nummer verder te zien.

Groningen.

J. SMELIK.

KERKELIJK LEVEN

zichzelf; zijn zich permanent plaatsen voor den levenden God en het bukken onder diens oordeel, zijn diepe kennis van en sidderen voor zijn zonde; zijn bereidheid om altijd en ten opzichte van ieder te dienen; zijn simpele, zuivere ootmoed; zijn groote vrees iemand te krenken of onrecht te doen. Of, anders gezegd: Van den Bergh was een werkelijk vroom christen.

Als hij nog geen vijf en twintig jaar is schrijft hij, zooals hij zelf verzekerde, als een stuk levenservaring: „Gelooven is geen kwestie van verstand maar van het hart, niet een waarnemen op grond van logica of van verlegenheid zich toch aan iets vast te houden, maar een overtuigd zijn zóó zeker als dat uw moeder u liefheeft of dat gij zelf leeft. De weg er toe ligt dan ook alleen in het smartelijk, diep gevoel van eigen zondigheid, in het besef, dat trots al onze voorrechten, al onze idealen, al onze plannen er een onbegrijpelijk gevoel van leegte in ons hart blijft, omdat men het altijd met eigen wenschen en eigen streven wil vullen. Ieder mensch, die niet tot het bewustzijn komt, dat hij gevallen is, gevoelt niet de noodzakelijkheid om op te staan; maar indien hij één oogeblik, zich denkende de heiligheid Gods, plotseling opschrikt van de diepte, waarin men zichzelf stortte door zichzelf te willen rechtvaardigen, dan grijpt men angstig naar een hand, die ons wil vasthouden, een grond waarop wij kunnen staan — en dan spreekt het Evangelie van een God, „die ons alzo lief had, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gezonden heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe”. — Dan komt die worsteling om de zekerheid te verkrijgen dat waarlijk ook ons die zonden vergeven zijn ter wille van Hem, die ze aan het kruis heeft gedragen en — als we dan opstaan, is alles nieuw geworden. Het is alsof we dat geheele leven achter ons, waarin we altijd aan onszelf dachten of zelfs in hetgeen de wereld goede daden noemde, toch zonder voorafgaande verzoening in Christus meenden te kunnen stellen, uitgeschud hebben en opgestaan zijn tot een nieuw leven. En nu wordt de Schrift ons eerst dierbaar. Nu eerst vinden we in haar de oplossing van zoovele raadselen, de diepte van het geloof, de grootheid van Gods liefde. Dan aanvaarden we onze taak verder, maar hoe geheel anders wordt nu ons doel en de geest van onze handelingen. — Slechts één streven; God onze dankbaarheid te toonen door zich te laten leiden door den Heiligen Geest, die onze wedergeboorte werkte. Al die mensche-lijke begeerten en hartstochten zijn nu een walg of lever; als gaven Gods heiligen we ze om in Zijn dienste werkzaam te zijn. Nu eerst hebben we onder allen strijd, alle teleurstelling vrede, berusting. En nog meer: we jagen er naar om in elken kring waar wij geplaatst zijn al onze woorden en daden de echo te doen zijn van het Evangelie, dat ons zóó zalig maakt. En dat niet, omdat we niet anders mogen of willen, maar niet anders kunnen handelen. — Alle hoogmoed, alle zelfzucht, alle haat smelten voor het licht van Gods liefde weg. — Dan leert men eerst bidden; want ten slotte leert men het Christendom noch op de Akademiën, noch in de boeken; noch in de stelsels, maar op de knieën”.

Wij gaven dit lange citaat uit een brief van Van den Bergh aan zijn boezemvriend Prof. Fabius, omdat deze woorden een diepen kijk geven in Van den Bergh's hart en geloof.

En wat we hierin beluisteren vernemen we met steeds dieper wordenden klank in alle ontboezemingen, welke van hem bewaard zijn gebleven. Er is niet veel geschreven, waarin zulk een sidderende eerbied voor de heiligheid Gods, zulk een diepe walging van eigen zonde, zulk een intense vrees voor farizeïsme, zulk een waarachtig begeeren om zich voor God en de naasten te vernederen, gloeit.

Ik houd van boetprediking, zoo schreef hij in 1877, maar liever tegen mij zelf, dan tegen anderen. — Dat laatste kweekt zoo licht eigengerechtigheid bij mij.

„Voor mij is, geloof ik — zoo schreef hij in ongeveer denzelfden tijd — elk prijs, elke lof, elk menschelijk steunsel gevaarlijk. Bij anderen wil God wel-

licht ju-
heid we-
bedoeld-
matheic-
denschels
ten min-

Als
doodsbe-
sche m-
open vo-
hij een-
(tot pr-
geloof-
iets aa-
van o-
Gods V-
eerst n-
Inder
Hij ken-
dat aar-
achtich-
tenmins
Maar l-
heel ve-
over te-
aigen,
in den
ring. M-
dan wa-
niet di-
bekeers-
verbete-
Dat in-
erger l-
„Het P-
schreef
netten”

Deze
zeer ha-
medestu-
binden.
niet an-
Gunnin-
nieuw”.
„zeker
gehaald
strijd l-
tegenw-
denken
daarvan

Op d-
deze z-
zegt P-
nak ee-
zonde l-
bijn a-
geword-
bat, wa-
Het wo-
student
komen
wereld,
te spot
bekenn-
ging ie-
heden.

In al-
En hoe
die Dr-
achterl-

„Nog
schijne
bestuur
student
student
sche et-
oude v-
ken en
phiaple
gende
kwam,
lijkheid
nl.: all-
booze,
muur s-
maar i-
laat ge-
zacht-
den ga-
boezem
dig ble-
spotwo-
groter
stelling
op één
zekere-
om tot
was, es
wereld
Zoo
profete
vervul-
dragen
nerlijk
en bel-
nederig

¹⁾ E. T. van den Born, „Onderwijzing in de Chr. leer”, pg. 87.

²⁾ Vergelijk de Schriftoverdenking van de vorige week.

³⁾ Marc. 3:22-30. Lucas 11:14-23.